

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 15Co/342/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414205454  
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6414205454.1

## Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky K.. I. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N. XX/XX, XXX XX L. nad E., zastúpenej Špireková & Partners s. r. o., so sídlom Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 47 232 811, proti odporcom 1. rade Y. Q., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ul. J. E. XXX/XX, XXX XX H., v 2. rade F. H., nar. XXX. XX. XXXX, trvale bytom ul. S. U. XXX/XX, XXX XX H., v 3. rade D. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ul. O. XX/XX, XXX XX H., v 4. rade S. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ul. J. E. XXX/XX, XXX XX H., v 5. rade V. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. I. XX/A, XXX XX H. a v 6. rade M. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom ul. V. M. XXX/XX, XXX XX H., zastúpeným JUDr. Jozefom Bónom, advokátom so sídlom AK A. Hlinku 740/11, 965 01 Žiar nad Hronom, o návrhu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7C/29/2014 - 84, zo dňa 21. 10. 2014, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

### odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhovateľka sa podaným návrhom voči odporkyniam 1/ až 6/ domáhala úhrady nemajetkovej ujmy vo výške 12 000,- eur „na účet právneho zástupcu navrhovateľky“ do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, ako aj uloženia povinnosti odporkyniam zabezpečiť písomné verejné ospravedlnenie v Kremnických novinách a Mestských novinách Žiar, a zaslania tohto písomného ospravedlnenia Vyššiemu územnému celku Banská Bystrica v znení „Ospravedľujeme sa Vám za krivé obvinenia a lživé tvrdenia týkajúce sa Vašej osoby, ktoré sme o Vás rozširovali, a tým sme spôsobili Vaše neoprávnené prepustenie z funkcie riaditeľky S. knižnice Z. H. v H.“. Okresný súd v odôvodnení rozsudku poukázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce ochranu osobnosti (§ 11, § 13 ods. 1, 2,3), ako aj ust. § 2 ods. 1 písm. a) až c), § 3 ods. 1 zák. č. 9/2010 Z. z. Uviedol, že navrhovateľka uplatnila svoj návrh na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy na základe opakovaných sťažností odporkýň na konanie navrhovateľky v pracovno-právnom procese, predovšetkým vzhľadom na písomnú sťažnosť odporkýň v 1/ až 6/ rade na navrhovateľku, datovanú dňa 06. 02. 2013, s ktorým konaním následne navrhovateľka spája jednak zásah do osobnostných práv a jednak i následok, ktorý špecifikuje v konečnom dôsledku ako stratu zamestnania, stratu vedúcej funkcie, stratu vážnosti v okruhu osôb podieľajúcich sa na výkone samosprávy, resp. negatívnym dopadom na zdravotný stav samotnej navrhovateľky. Okresný súd skonštatoval, že čo sa týka samotnej sťažnosti na navrhovateľku zo strany odporkýň, táto vo svojom obsahu nezakotvuje žiadne dehonestujúce oslovenia, resp. výroky, ktoré by akýmkoľvek spôsobom mohli zasiahnuť do integrity osobnostných práv samotnej navrhovateľky. Písomné podanie, ktoré tvorí podstatu samotnej žaloby navrhovateľky, podľa názoru súdu obsahuje vecnú kritiku navrhovateľky zakladajúcu sa na pravdivých informáciách vyjadrujúcu nesúhlas podriadených pracovníkov s postupmi štatutárnej zástupkyne. Z obsahu zápisnice z 23. zasadnutia zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja konaného dňa 23. 08. 2013 a uznesenia pod č. 523/2013 z toho istého dňa vyplynula pre súd okolnosť, že na návrh

predsedu samosprávneho kraja, zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja odvolalo dňom 23. 08. 2013 navrhovateľku z postu riaditeľky knižnice J. H. v H.. Z takto zisteného skutkového stavu nie je možné jednoznačne konštatovať, že jediným dôvodom pre rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky z postu štatutárneho zástupcu príspevkovej organizácie bola písomná sťažnosť odporkýň v 1/ až 6/ rade. Ustanovenie do funkcie štatutárneho zástupcu, resp. odvolanie takejto funkcie je v jurisdikcii zastupiteľstva príslušného samosprávneho kraja. Záverom súd konštatoval, že čo sa týka sťažností samotných pracovníkov príspevkovej organizácie voči svojmu nadriadenému, je možné hodnotiť ako tzv. oprávnenú kritiku, pri ktorej neboli prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky a súčasne kritika bola primeraná čo do svojho obsahu formy ako aj miesta. Nakoľko súd nemal preukázaný už prvý základný atribút pre úspešné uplatnenie nároku navrhovateľky, nezaoberal sa ďalej ani otázkou nemajetkovej ujmy. O trovách konania rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p., kde odporkyňiam, ako v spore úspešným účastníkom konania priznal náhradu trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie navrhovateľka. Žiadala rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť, resp. ho zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V odôvodnení odvolania namietla, že prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil nevykonanie dôkazov navrhnutých navrhovateľkou, čo odporuje zásadám spravodlivého procesu vyplývajúcich z Ústavy SR, ako aj judikatúry Najvyššieho súdu SR. Namietla tiež, že okresný súd neumožnil navrhovateľke vyjadriť sa v priebehu konania k výsluchom odporkýň, k listinným dôkazom, ktoré boli doposiaľ doložené do spisu, o ktorých účastníci konania na pojednávaní neboli oboznámení, a tiež neumožnil jej využiť právo záverečnej reči a zhodnotiť tak rozporné tvrdenia, ako aj tie, ktoré rozporné nie sú. Odvolanie tak dôvodila poukazom na ust. § 205 ods. 2 písm. a) a f) O. s. p. Ďalšou odvolacou námietkou, na ktorú odvolateľka v odvolaní poukázala je, že okresný súd na pojednávaní konanom dňa 21. 10. 2014 nerešpektoval základné práva účastníkov konania a neoboznámil ich prečítaním listinných dôkazov, len stroho skonštatoval oboznámenie sa so spisom, pričom navrhovateľka nemala možnosť sa k nim vyjadriť. Poukázala aj na odvolací dôvod, že súd sa v predmetnej veci nevysporiadal ani so skutočnosťou, či písomnými podaniami odporkýň, okrem iného podaním zamestnankyne knižnice Z. H. v H. p. Y. Q. a podpísané ďalšími piatimi zamestnankyňami zo dňa 06. 02. 2013 zaevidované v BBSK dňa 08. 02. 2013 po č. 5832/2013, resp. ich vyjadreniami v priebehu konania na súde prvého stupňa došlo k pravdivým, resp. nepravdivým skutkovým tvrdeniam, alebo išlo len o hodnotiace úsudky, prípadne objektívnu kritiku zo strany odporkýň. Odvolateľka má za to, že aj v prípade, ak by mali byť výroky odporkýň posudzované ako hodnotiace úsudky, boli by neoprávneným zásahom do ochrany osobnosti navrhovateľky, pretože práve prípustná kritika vyžaduje, aby ňou neboli prekročené medze vecnej a konkrétnej kritiky, pričom zároveň musí byť primeraná pokiaľ ide o jej obsah a formu. Odporkyne svojim konaním znevážili navrhovateľku ako spolupracovníčku, jednak v okruhu osôb s ktorými sa denne stýkala a pracovala, tak i ako občianku u osôb z okolia jej bydliska a v neposlednom rade aj ako poslankyňu Mestského zastupiteľstva Žiar nad Hronom. Odvolateľka si zároveň uplatnila trovy odvolacieho konania.

Odporkyne vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľky žiadali rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O. s. p.

Podľa § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Rozsah preskúmvacieho práva odvolacieho súdu je určený rozsahom odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa a dôvodmi odvolania, ktorými sú námietky proti odôvodneniu napadnutého rozhodnutia v súlade s § 205 a § 205a O. s. p.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, napríklad nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania, neumožnenie účastníkov vyjadriť sa v priebehu

konania k vykonaným dôkazom, nevykonanie dokazovania v zmysle ustanovení O. s. p. a podobne. Povahu odňatia možnosti konať pred súdom môže mať aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu týkajúce sa objasnenia dôležitých skutkových, a tým aj súvisiacich právnych záverov.

Rozsudok okresného súdu a procesný postup okresného súdu pri vydaní rozsudku vykazuje procesné vady, ktoré mali za následok odňatie možnosti konať pred súdom, preto odvolací súd musel rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľka (odvolateľka) odvolaním napadla rozsudok okresného súdu v celom rozsahu. Odvolací súd sa v rámci posudzovania odvolania zaoberal ňou namietanými dôvodmi.

Odvolateľka v odvolaní namietla, že okresný súd vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil nevykonanie dôkazov navrhnutých navrhovateľkou.

Je nepochybné, že navrhovateľka na pojednávaní dňa 21. 10. 2014 tak, ako to vyplýva aj zo zápisnice o pojednávaní, navrhla predvolať a vypočuť svedkov (M. N., Y. Z., S.. V. S., S.. M. S.).

V zmysle § 120 ods. 1 druhá veta O. s. p. súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná.

Odvolací súd nepopiera právomoc prvostupňového súdu rozhodnúť, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná a ktoré nie. Pokiaľ však okresný súd účastníkmi navrhované dôkazy nevykoná (ako v tomto prípade návrh na výsluch svedkov) nevykonanie dôkazov musí v konečnom rozhodnutí náležite odôvodniť. Odvolací súd sa preto nezaobera otázkou, či výsluch navrhovaných svedkov bol alebo nebol potrebný, ale nemôže akceptovať stav, že v rozsudku okresného súdu absentuje zdôvodnenie, prečo k výsluchu navrhovaných svedkov zo strany súdu nedošlo. V novom rozhodnutí o veci okresný súd bude musieť odôvodniť, prečo účastníkmi navrhovaný dôkaz nevykoná, ak ho nevykoná.

Odvolateľka v odvolaní tiež namietala, že jej súd neumožnil vyjadriť sa v priebehu konania k výsluchom odporkýň, k listinným dôkazom, ktoré boli doložené do spisu a o ktorých účastníci konania na pojednávaní neboli oboznámení, a tiež jej neumožnil, ako ani jej právnemu zástupcovi, využiť právo záverečnej reči a zhodnotiť rozporné tvrdenia, ako aj tie, ktoré rozporné nie sú.

Aj túto odvolaciu námietku odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú. Podľa § 123 O. s. p. účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. Pokiaľ zo strany okresného súdu došlo k porušeniu tohto práva účastníkov konania, takýto postup súdu je potrebné vyhodnotiť ako odňatie možnosti konať pred súdom. Aj čo sa týka záverečných rečí účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov, z ust. § 118 ods. 4 O. s. p. vyplýva, že ak sa pojednávanie neodročuje, pred jeho skončením súd vyzve účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Odvolací súd musí konštatovať, že aj táto odvolacia námietka je dôvodná, pretože zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 21. 10. 2014 nevyplýva, že by účastníci konania boli upovedomení o tom, že konanie sa neodročí a súd mieni vo veci rozhodnúť s tým, že by bol vyzval účastníkov, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa dokazovaniu i k právnej stránke veci, teda predniesli „záverečné reči“.

Odvolateľka v odvolaní namietala, že okresný súd na pojednávaní konanom dňa 21. 10. 2014 nerešpektoval zákonné práva účastníkov konania a účastníkov konania neoboznámil prečítaním listinných dôkazov, len stroho skonštatoval oboznámenie sa so spisom, pričom navrhovateľka nemala možnosť sa k nim vyjadriť.

Podľa § 129 ods. 1 O. s. p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

Podľa ust. § 129 ods. 1 O. s. p. dôkazy listinami treba vykonať tak, že predseda senátu ich na pojednávaní prečíta alebo oboznámi ich obsah. Tento spôsob vykonania dôkazu musí byť zrejmý zo zápisnice z pojednávania. Vykonanie dôkazu celým spisom súhrnne nie je správne, pretože potom nemožno posúdiť ktoré konkrétne dôkazné prostriedky súd využil, keď spravidla nedochádza k tomu, že by sa v občianskom súdnom konaní čítal alebo oboznamoval obsah celého spisu (pozri R 22/1979).

Pokiaľ účastníci konania predkladajú ako dôkaz listiny, obsah týchto listín v rámci dôkazu listinou, musí predseda senátu účastníkom oznámiť, pokiaľ neprečíta celú listinu. Zo zápisnice o pojednávaní však nevyplýva, že by dôkazy listinami boli vykonané tak, ako to predpokladá ust. § 129 ods. 1 O. s. p. Zo zápisnice nevyplýva, že by listiny boli prečítané, resp. by bol aspoň oznámený ich obsah, pokiaľ tieto listiny sú účastníkom konania známe. Aj v tomto prípade platí, že účastníci majú právo vyjadriť sa k listinným dôkazom (§ 123 O. s. p.).

Odvolačný súd sa zaoberal aj odvolacou námietkou odvolateľky, že okresný súd sa v predmetnej veci nevysporiadal so skutočnosťou, či písomnými podaniami odporkýň došlo k pravdivým resp. nepravdivým skutkovým tvrdeniam alebo išlo len o hodnotiace úsudky, prípadne objektívnu kritiku zo strany odporkýň.

Odvolačný súd sa v tejto časti s odvolacou námietkou navrhovateľky nestotožňuje.

Z rozsudku okresného súdu zreteľne vyplýva, že súd skúmal otázku oprávnenosti resp. neoprávnenosti samotnej kritiky navrhovateľky písomným podaním zo dňa 06. 02. 2013 adresovaným zriaďovateľovi príspevkovej organizácie. Súd skonštatoval, že čo sa týka samotnej sťažnosti na navrhovateľku zo strany odporkýň, táto vo svojom obsahu nezakotvuje žiadne dehonestujúce oslovenia, resp. výroky, ktoré by akýmkoľvek spôsobom mohli zasiahnuť do integrity osobnostných práv samotnej navrhovateľky. Ani jeden údaj, ktorý je uvedený v písomnom podaní, nie je možné kvalifikovať ako nepravdivý, zavádzajúci, resp. v rozpore s objektívnou pravdou. Vyhodnotil, že písomné podanie, ktoré tvorí podstatu samotnej žaloby navrhovateľky, podľa názoru súdu obsahuje vecnú kritiku navrhovateľky, zakladajúcu sa na pravdivých informáciách, vyjadrujúcu nesúhlas podriadených pracovníkov s postupmi štatutárnej zástupkyne. Z tohto pohľadu súd klasifikoval predmetnú kritiku ako oprávnenú a vo svojom obsahu primeranú, čo do svojho obsahu, formy a miesta, a táto kritika nevybočuje z medzí nevyhnutných na dosiahnutie sledovaného cieľa, ktorým bolo v danom prípade dosiahnutie zmeny správania nadriadeného pracovníka voči podriadenému pracovníkovi, s konečným cieľom skončenia polarizácie pracovníkov na pracovisku, a tým skončenia nezdravého pracovného prostredia v príspevkovej organizácii. Okresný súd sa zaoberal aj otázkou odvolania navrhovateľky z postu riaditeľky knižnice J. H. v H.. K tomuto odvolaniu došlo na návrh predsedu samosprávneho kraja, pričom zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja odvolalo dňom 23. 08. 2013 navrhovateľku z postu riaditeľky knižnice. Súd zároveň skonštatoval, že ustanovenie do funkcie štatutárneho zástupcu resp. odvolanie z tejto funkcie, je v jurisdikcii zastupiteľstva príslušného samosprávneho kraja.

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentami a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán, postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07). Z tohto hľadiska nepovažoval odvolací súd rozsudok okresného súdu za nepreskúmateľný, prípadne nedostatočne odôvodnený.

Rozsudok okresného súdu vzhľadom na odvolanie navrhovateľky však odvolací súd musel zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu vyššie uvedených procesných nedostatkov v rámci postupu okresného súdu, ktorých dôsledkom je porušenie práva navrhovateľky na spravodlivé súdne konanie, odňatie možnosti konať pred súdom.

Pokiaľ odvolateľka uvádzala ako odvolací dôvod aj nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd na túto námietku nemohol prihliadnuť. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je zrejmé, že navrhovateľka sa podaným návrhom na začatie konania domáhala ochrany osobnosti v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (čo navrhovateľka i v návrhu priamo uviedla) a okresný súd posudzoval zistený skutkový stav v rámci právnych noriem upravujúcich ochranu osobnosti, a teda tak, ako na to poukázala navrhovateľka v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Treba zdôrazniť, že súd právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.

Rozhodnutie okresného súdu muselo byť zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa je právnym názorom odvolacieho súdu viazaný (§ 226 O. s. p.). V ďalšom konaní okresný súd odstráni procesné nedostatky vytýkané odvolacím súdom a vo veci znova rozhodne. Zároveň rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.